

	<p style="text-align: center;">СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»</p> <p>Рівень вищої освіти: Другий (магістерський) Спеціальність: <u>072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок</u> Рік навчання: <u>1-й</u>, семестр <u>2-й</u> Кількість кредитів ECTS: <u>6 кредитів</u> Назва кафедри: <u>Фінанси, банківська справа та страхування</u> Мова викладання: <u>українська</u></p>
Лектор курсу	д.е.н., проф. Вдовенко Лариса Олександрівна
Контактна інформація лектора (e-mail)	vdovenko_larisa@i.ua

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Фінансовий менеджмент» є обов'язковою компонентою ОПП.

Загальний обсяг дисципліни 180 год.: лекції - 32 год.; практичні заняття - 28 год., самостійна робота - 120 год.

Формат проведення: лекції, практичні заняття, іспит.

При вивченні даної дисципліни можуть використовуватись знання, отримані з таких дисциплін: «Міжнародний агробізнес».

Основні положення навчальної дисципліни можуть застосовуватися при вивченні таких дисциплін: «Податковий менеджмент», «Фінансові інновації», а також при проходженні виробничої практики та виконанні кваліфікаційної роботи.

Призначення навчальної дисципліни

Дисципліна спрямована на забезпечення фундаментальної і практичної професійної підготовки висококваліфікованих фахівців, здатних розв'язувати складні задачі в сфері управління фінансами підприємств.

Мета вивчення навчальної дисципліни

Послідовне формування у здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти знань та вмінь із теорії і практики управління фінансами підприємств, зокрема і в аграрній сфері економіки.

Завдання вивчення дисципліни

- дослідження поняття, еволюції та основних концепцій фінансового менеджменту, його стратегії і тактики, завдань та функцій;
- визначення місця фінансового менеджменту в організаційній структурі підприємства та його ролі і функцій в діяльності аграрних підприємств;
- ознайомлення з особливостями інформаційного забезпечення фінансового менеджменту;
- розгляд теоретичних засад і практичних аспектів управління грошовими потоками, активами, прибутком, власним капіталом, інвестиціями підприємств, в тому числі аграрних підприємств;
- ознайомлення з питаннями управління фінансовими ризиками та застосування інструментів антикризового управління на підприємствах;
- вивчення питання фінансового прогнозування і планування;
- розгляд особливостей валютно-фінансового середовища міжнародного менеджменту.

ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКИХ НАБУВАЄ ЗДОБУВАЧ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен сформувати такі програмні компетентності:

інтегральну компетентність:

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у професійній діяльності або у процесі навчання у сфері фінансів, банківської справи та страхування, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 3. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК 4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 5. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

фахові компетентності спеціальності:

СК1. Здатність використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.

СК2. Здатність використовувати теоретичний та методичний інструментарій для діагностики і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання.

СК3. Здатність застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК4. Здатність оцінювати дієвість наукового, аналітичного і методичного інструментарію для обґрунтування управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК7. Здатність до пошуку, використання та інтерпретації інформації, необхідної для вирішення професійних і наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

ПРН1. Використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.

ПРН2. Знати на рівні новітніх досягнень основні концепції і методології наукового пізнання у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПРН4. Відшукувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПРН9. Застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПРН10. Здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання.

ПРН11. Застосовувати поглиблені знання в сфері фінансового, банківського та страхового менеджменту для прийняття рішень.

ПРН12. Обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів.

ПРН13. Оцінювати ступінь складності завдань при плануванні діяльності та опрацюванні її результатів.

ПЛАН ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ п/п	Назви теми	Форми організації навчання та кількість годин		Самостійна робота, кількість годин
		лекційні заняття	практичні заняття	
1	Тема 1. Теоретичні та організаційні засади фінансового менеджменту	2	2	10
2	Тема 2. Інформаційна основа фінансового менеджменту	4	2	10
3	Тема 3. Управління грошовими потоками підприємства	2	2	10
4	Тема 4. Визначення вартості грошей у часі та її використання у фінансових розрахунках	2	2	10
5	Тема 5. Управління прибутком підприємства	2	2	10
6	Тема 6. Управління активами підприємства	4	4	10
7	Тема 7. Вартість і оптимізація структури капіталу	4	2	10
8	Тема 8. Управління інвестиціями	2	2	10
9	Тема 9. Управління фінансовими ризиками	2	2	10
10	Тема 10. Фінансове прогнозування і планування	2	2	10
11	Тема 11. Антикризове фінансове управління на підприємств	2	4	10
12	Тема 12. Валютно-фінансове середовище міжнародного менеджменту	4	2	10
Разом		32	28	120

Самостійна робота здобувача вищої освіти

Самостійна робота студента ВНАУ є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у вільний від обов'язкових занять час.

Самостійна робота студента організовується шляхом видачі індивідуального переліку питань і практичних завдань з кожної теми, які не виносяться на аудиторне опрацювання та виконання індивідуального творчого завдання.

Самостійна робота здобувача є одним із способів активного, цілеспрямованого набуття нових для нього знань та умінь. Вона є основою його підготовки як фахівця, забезпечує набуття ним прийомів пізнавальної діяльності, інтерес до творчої роботи, здатність вирішувати наукові та практичні завдання.

Виконання здобувачем самостійної роботи передбачає, за необхідності, отримання консультацій або допомоги відповідного фахівця. Навчальний

матеріал навчальної дисципліни, передбачений робочою програмою для засвоєння здобувачем у процесі самостійної роботи, виноситься на поточний і підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався під час аудиторних занять. Організація самостійної роботи здобувачів передбачає: планування обсягу, змісту, завдань, форм і методів контролю самостійної роботи, розробку навчально-методичного забезпечення; виконання здобувачем запланованої самостійної роботи; контроль та оцінювання результатів, їх систематизацію, оцінювання ефективності виконання здобувачем самостійної роботи.

Індивідуальні завдання здобувач виконує самостійно під керівництвом викладача згідно з індивідуальним навчальним планом.

У випадку реалізації індивідуальної освітньої траєкторії здобувача заняття можуть проводитись за індивідуальним графіком.

Види самостійної роботи

№ п/п	Вид самостійної роботи	Години	Термін виконання	Форма та метод контролю
1	Підготовка до лекційних та практичних занять	10	щотижнево	Усне та письмове опитування, тестовий контроль, вирішення практичних завдань
2	Підготовка до контрольних заходів та підсумкового контролю	30	впродовж семестру	Усне та письмове опитування, вирішення практичних завдань, тестовий контроль
3	Індивідуальне завдання	30	2 рази в семестр	Захист індивідуального завдання, обговорення, виступ з презентацією
4	Підготовка самостійних питань з тематики дисципліни	50	щотижнево	Усне та письмове опитування, тестовий контроль
Разом		120		

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Міщеряков А.А., Лисак Л.В. Фінансовий менеджмент у банках: Навч. посібник. К. Центр навчальної літератури, 2006. 208 с.
2. Крамаренко Г. О., Чорна О. Є. Фінансовий менеджмент: Підручник. Київ: Центр навчальної літератури. 2006. 520 с.
3. Петленко Ю.В. Фінансовий менеджмент Навчальний посібник. К.: Кондор, 2007. 298 с.
4. Коваленко Л. О. Фінансовий менеджмент: Навч.посіб. К. Знання. 2008. 483 с.
5. Бігдан І.А., Лачкова Л.І., Лачкова В.М., Жилиякова О.В. Фінансовий менеджмент: елект. навч. посібник. Харків:ХДУХТ. 2017. 197 с.

6. Дема Д. І., Дорохова Л. М., Віленчук О. М. Фінансовий менеджмент: підручник Житомир: ЖНАЕУ. 2018. 320 с.
7. Калетнік Г.М., Ціхановська В.М. Фінансовий менеджмент: навч. посібник. К.: "Хай –Тек Прес", 2010. 320с.
8. Фінансовий менеджмент: навчальний посібник / За заг. ред. к.е.н. Юрія Е.О. Чернівці: Видавництво «Рута», 2017. 342 с.
9. Фінансовий менеджмент: навчальний посібник / Колектив авторів: Юрій Е.О., Гаватюк Л.С., Гуменюк М.М., Ковальчук Н.О., Корбутяк А.Г., Єрміїчук Н.І., Ісар І.В. / за заг. ред. к.е.н. Юрія Е.О. Чернівці: Видавництво «Рута», 2018. 342 с.
10. Фінансовий менеджмент: підручник / за ред. д-ра екон. наук, проф. М. І. Крупки; [М. І. Крупка, О. М. Ковалюк, В. М. Коваленко та ін.]. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2019. 440 с.
11. Верланов Ю. Ю. Фінансовий менеджмент: навчальний посібник. Вид. 2-ге. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2021. 336 с.

Додаткова література

1. Ігнат'єва І. А. Гарафонова О. І. Корпоративне управління: підручник. Київ: Центр учбової літератури. 2013. 600 с.
2. Вдовенко Л.О., Черненко Д.С., Кельман О.В. Управління капіталом – основа ефективності функціонування підприємств аграрної сфери. *Фінансовий простір*. 2015. №4(20). С.139–142.
3. Вдовенко Л.О., Черненко О.С. Інформаційна складова забезпечення фінансової безпеки суб'єктів підприємництва аграрної сфери економіки. *Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва*. 2016. Ч.2. Економічні науки. Вип.89. С.45–53.
4. Вдовенко Л.О., Воловодівський Р.Р., Євтухівський М.С. Формування ефективного механізму кредитування малого та середнього бізнесу в Україні. *Інфраструктура ринку*. 2018. №20. С. 221-226.
5. Вдовенко Л.О., Михальчишин М.С., Степовий В.О. Роль фінансового менеджменту в діяльності підприємств. *Інтернаука*. 2018. №13(53). С. 11-15
6. Вдовенко Л.О. Методичні підходи оцінки ефективності кредитних відносин. *Економіка та суспільство*. Вип.17.2018.
7. Вдовенко Л.О., В.М. Недомовна, А.А. Курілець Управління активами в забезпеченні фінансової безпеки підприємства. *Економічні та соціальні перспективи децентралізації в Україні : монографія [авт. кол. Є.В.Афанасьєв та інші] під заг.ред. Ю.З. Драчука, В.Я.Швеця, М.С. Пашкевич. Дніпропетровськ.: НГУ. 2016. С.66-73.*
8. Вдовенко Л.О. Фінансова безпека суб'єктів підприємництва в аграрній сфері: Монографія / Л.О. Вдовенко, О.С. Черненко. Вінниця: Монографія. Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД». 2017. 252 с.
9. Вдовенко Л.О. Кредитування в АПК. Навчальний посібник. Вінниця, ВНАУ. 2019.148 с.
10. Вдовенко Л.О. Фінансовий аспект діяльності підприємств малого і

середнього бізнесу в аграрній сфері та їх роль у розвитку сільських територій. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2021. № 2. С.26-37.

11. Вдовенко Л.О., Вдовенко І.С. Фінансові механізми впливу на розвиток підприємств аграрного сектора економіки. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2022. №1. С. 77-94.

12. Вдовенко Л.О. Ефективність управління активами – основа зростання фінансового потенціалу підприємств аграрного сектора економіки. *Економіка та суспільство*. Електронний журнал. № 37 (2022). URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/issue/view/37/>. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-37-26>.

13. Вдовенко Л.О., Вдовенко І.С. Фінансові аспекти розвитку підприємств аграрного сектора економіки: *Монографія*. Вінниця: ТОВ «Друк» 2022. 200 с.

14. Вдовенко Л.О. Інструменти державної фінансової підтримки аграрного сектора в умовах воєнного стану. *Економіка та суспільство*. Електронний журнал. 2022. № 44.

15. Вдовенко Л. О., Тітов Д. В. Безпека підприємств аграрного сектора економіки: загрози та наслідки. *Агросвіт*. 2023. № 20. С. 16-22. DOI: 10.32702/2306-6792.2023.20.15.

URL: <https://nayka.com.ua/index.php/agrosvit/article/view/2288/2320>

16. Вдовенко Л. О., Слободянюк В.В., Терлецький П.Г. Формування умов безпечного підприємництва в аграрному бізнесі. *Ефективна економіка*. 2024. №2. DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.2.26>

URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/3081/3117>

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека економіста. URL: [http:// www.library.if.ua](http://www.library.if.ua)
2. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: rada.gov.ua
3. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: kmu.gov.ua
4. Офіційний сайт Міністерства економіки України. URL: me.gov.ua
5. Офіційний сайт Держкомстату України. URL: ukrstat.gov.ua
6. Офіційний сайт Національного банку України. URL: bank.gov.ua
7. Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку. URL: <http://www.nssmc.gov.ua/>
8. Офіційний сайт Міністерства фінансів. URL: <http://www.minfint.gov.ua>
9. Офіційний сайт Світового банку. URL: <http://www.worldbank.org>.
10. Фінансовий ринок. URL: [http:// www.finmarket.info](http://www.finmarket.info)

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ ДО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У кінці семестру, здобувач вищої освіти може набрати до 60% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру, до 10% за показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності і до 30% підсумкової оцінки – за результатами підсумкового контролю.

Розподіл балів за видами навчальної діяльності

	Вид навчальної діяльності	Бали
Атестація 1		
1	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	4
2	Індивідуальне завдання	6
3	Виконання контрольних робіт, вирішення практичних завдань, тестування, усне опитування	10
4	Атестація	10
	Всього за атестацію 1	30
Атестація 2		
5	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	4
6	Індивідуальне завдання	6
7	Виконання контрольних робіт, вирішення практичних завдань, тестування, усне опитування	10
8	Атестація	10
	Всього за атестацію 2	30
	Показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності	10
	Підсумкове тестування	30
	Разом	100

Якщо здобувач упродовж семестру за підсумками контрольних заходів набрав менше 35 балів, то він не допускається до іспиту. Крім того, обов'язковим при мінімальній кількості балів за підсумками контрольних заходів є виконання індивідуальної творчої роботи (презентації). Програма навчальної дисципліни передбачає врахування результатів неформальної та інформальної освіти при наявності підтверджуючих документів як окремі кредити вивчення навчальних дисциплін.

Під час виконання навчальних завдань, завдань контрольних заходів не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими та оригінальними, інформація про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності – достовірною; у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей мають бути посилання на джерела інформації з дотриманням норм законодавства про авторське право і суміжні права.

Здобувачам пропонується пройти онлайн-курси:
https://prometheus.org.ua/course/course-v1:NAUKMA+101+2014_T2

Відповідність шкал оцінок якості засвоєння навчального матеріалу

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для іспиту
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
66-74	D	задовільно
60-65	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни